

РАМКОВО РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 13 юни 2002 година

относно борбата срещу тероризма

(2002/475/ПВР)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейски съюз, и по-специално член 29, член 31, буква д) и член 34, параграф 2, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като има предвид, че:

- (1) Европейският съюз се основава на всеобщите ценности за човешко достойнство, свобода, равенство и солидарност, зачитане на правата на човека и основните свободи. Той се основава на принципите на демокрацията и правовата държава, които са общи за държавите-членки.
- (2) Тероризмът представлява едно от най-сериозните посегателства над тези принципи. В своята Декларация от Ла Гомера, приета на неформална среща от 14 октомври 1995 г., Съветът потвърди, че тероризма представлява заплаха за демокрацията, за свободното упражняване на правата на човека, както и за икономическото и социалното развитие.
- (3) Всички, или някои от държавите-членки, са страни по редица конвенции, които са свързани с тероризма. Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма, подписана на 27 януари 1977 г., не разглежда терористичните актове като политически или сродни на тях престъпления, нито като престъпления по политически подбуди. Организацията на обединените нации прие Конвенцията за борба с бомбения тероризъм, подписана на 15 декември 1997 г. и Конвенцията за борба на финансирането на тероризма, подписана на 9 декември 1999 г. Понастоящем в Организацията на обединените нации се подготвя проект за всеобща конвенция за борба с тероризма.

¹ ОВ С 332, 27.11.2001, стр. 300.

² Становище, прието на 6 февруари 2002 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

- (4) На ниво Европейски съюз, на 3 декември 1998 г. Съветът прие План за действие на Съвета и Комисията за най-добро прилагане на разпоредбите на Договора от Амстердам в областта на свободата, сигурността и правосъдието³. Следва да се вземат предвид и заключенията на Съвета от 20 септември 2001 г., както и Плана за действие в борбата срещу тероризма, приет на извънредното заседание на Съвета от 21 септември 2001 г. Темата за тероризма бе включена в заключенията от срещата на Съвета от 15 – 16 октомври 1999 г. в Тампере и от 19 – 20 юни 2000 г. в Санта Мария да Фейра. Тя бе също така спомената в съобщението на Комисията до Съвета и Европейския парламент във връзка с редовната актуализация на отчетните данни за напредъка към създаване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие в Европейския съюз (второ шестмесечие на 2000 г.). От своя страна, Европейският парламент прие на 5 септември 2001 г. препоръка относно ролята на Европейския съюз в борбата срещу тероризма. Следва освен това да се посочи, че 25 мерки за борба срещу тероризма бяха изрично препоръчани от най-развитите индустриални страни (Г 7) и Русия на срещата им в Париж на 30 юли 1996 г.
- (5) Европейският съюз предприе редица специфични мерки, които са свързани с борбата срещу тероризма и организираната престъпност, а именно: Решение на Съвета от 3 декември 1998 г., с което се възлага на Европол разследването на посегателствата върху живота, телесната цялост, личната свобода и/или собствеността, които са извършени или могат да бъдат извършени при осъществяване на терористични действия⁴; Съвместно действие 96/610/ПВР на Съвета от 15 октомври 1996 г. относно създаването и поддържането на Регистър на специализирани правомощия, умения и опит за противодействие на тероризма, който да подпомага сътрудничеството между държавите-членки на Европейския съюз за противодействие на тероризма⁵; Съвместно действие 98/428/ПВР на Съвета от 29 юни 1998 г. относно създаването на Европейска съдебна мрежа⁶; с което се предоставят правомощия и в сферата на терористичните престъпления, по-специално чл.2, Съвместно действие 98/733/ПВР на Съвета от 21 декември 1998 г. за инкриминиране на участието в организирана престъпна група в държава-членка на Европейския съюз⁷, както и Препоръката на Съвета от 9 декември 1999 г. за сътрудничество в борбата срещу финансирането на тероризма⁸.

³ ОВ С 19, 23.1.1999, стр. 1.

⁴ ОВ С 26, 30.1.1999, стр. 22.

⁵ ОВ L 273, 25.10.1996, стр. 1.

⁶ ОВ L 191, 7.7.1998, стр. 4.

⁷ ОВ L 351, 29.12.1998, стр. 1.

⁸ ОВ С 373, 23.12.1999, стр. 1.

- (6) Във всички държави-членки трябва да се уеднакви определението за терористични престъпления, включително и по отношение на престъпленията, свързани с терористични групи. Освен това следва да се предвидят такива наказания и санкции за физическите и юридически лица, които са извършили или са отговорни за такива престъпления, които да отразяват тежестта на тези престъпления.
- (7) Необходимо е да се създадат правила за подсъдността на терористичните престъпления, които да гарантират тяхното ефективно преследване.
- (8) Жертвите на терористични престъпления са уязвими и затова по отношение на тях е необходимо приемането на специални мерки.
- (9) Тъй като целите на предложените мерки не могат в пълна степен да бъдат постигнати самостоятелно от държавите-членки и поради това, както и във връзка с прилагането на принципа за пропорционалност, те могат по-добре да бъдат постигнати на наднационално ниво, Европейският съюз може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност. Съгласно принципа на пропорционалност, настоящото рамково решение не надхвърля необходимото за постигане на посочените цели.
- (10) Настоящото рамково решение е съобразено с основните права, гарантирани от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, и така както произтичат от конституционните традиции, общи за държавите-членки като принципи на правото на Общността. Европейският съюз съблюдава принципите, които са заложили в член 6, параграф 2 на Договора за Европейски съюз и са отразени в глава VI на Хартата на основните права на Европейския съюз. Нищо в настоящото рамково решение не следва да бъде тълкувано като ограничаване или пречка за упражняване на основните права и свободи, такива като правото на стачка, свободата на събирания, сдружаване и изразяване, в това число и правото за образуване и членуване в синдикални организации с оглед защита на професионални интереси и свързаното с тях право на демонстрации.
- (11) Действията на въоръжените сили по време на въоръжен конфликт, които се уреждат от международното хуманитарно право, в смисъла на тези понятия съгласно това право и доколкото те се регулират от други норми на международното право, както и действията на въоръжените сили на държава при изпълнение на техните официални задължения, не се уреждат от настоящото рамково решение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РАМКОВО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Терористични престъпления и основни права и свободи

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки умишлените деяния, посочени в букви а) - и) по-долу, и доколкото те са обявени за престъпления във вътрешното право, защото поради своя характер или последици могат да нанесат тежки вреди на дадена държава или международна организация, когато са извършени с намерение:

- силно да се сплаши населението, или
- да се принуди правителство или международна организация да извършат или да пропуснат да извършат определено действие, или
- сериозно да бъдат дестабилизирани или разрушени основните политически, конституционни, икономически или обществени структури на дадена страна или международна организация,

да бъдат считани за терористични престъпления:

- а) посегателства срещу човешкия живот, които могат да предизвикат смърт;
- б) посегателства върху телесната неприкосновеност;
- в) отвлечане или вземане на заложници;
- г) причиняването на съществени разрушения на правителствени или обществени обекти, транспортни системи, инфраструктура, в това число и автоматични информационни системи и неподвижни платформи на континенталния шелф, обществени места или на частна собственост, които могат да застрашат човешки живот или да причинят значителни стопански щети;
- д) отвлечане на самолети, кораби или други транспортни средства за превоз на пътници или стоки;
- е) производство, притежание, придобиване, пренасяне, доставяне или използване на огнестрелни оръжия, взривни вещества, ядрени, биологични и химически оръжия, както и изследвания и разработване на биологични и химически оръжия;
- ж) замърсяване с опасни вещества, предизвикване на пожари, наводнения и експлозии, които застрашават човешкия живот;

з) смущения или прекъсване на снабдяването с вода, електроенергия или други основни природни ресурси, вследствие от които може да възникне опасност за живота на хората;

и) заплахата за извършване на някое от изброените по-горе деяния.

2. Настоящото рамково решение не отменя задължението за спазване на основните права и основните принципи на правото, които са прокламирани в член 6 на Договора за Европейски съюз.

Член 2

Престъпления, свързани с терористични групи

1. По смисъла на настоящото рамково решение, “терористична група” е: структурирано трайно сдружение на повече от две лица, които действат съгласувано за извършване на терористични престъпления. Сдружението е структурирано, когато не е възникнало спонтанно за извършване на дадено деяние и без да е необходимо наличие на формално разпределение на функциите между участниците, продължителност на участието или развита структура.

2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки за инкриминиране на следните умишлени деяния:

а) ръководене на терористична група;

б) участие в действията на терористична група, включително и чрез предоставяне на информация и/или набавяне на материални средства, или чрез финансиране под всякаква форма на тези действия, при съзнаване на обстоятелството, че такова участие допринася за осъществяване на престъпната дейност на терористичната група.

Член 3

Престъпления, които са свързани с терористични дейности

Всяка държава-членка предприема необходимите мерки за престъпления, свързани с терористични дейности да бъдат обявени следните деяния:

а) квалифицирана кражба с цел да се извърши някое от деянията, които са изброени в член 1, параграф 1;

б) изнудване с цел да се извърши някое от деянията, които са изброени в член 1, параграф 1;

в) изготвяне на неистински официални документи с цел да се извърши някое от деянията, които са изброени в член 1, параграф 1, букви а) - и), както и в член 2, параграф 2, буква б).

Член 4

Подбуждане, съучастие, опит

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да инкриминира подбуждането към извършване на някое от престъпните деяния, които са посочени член 1, параграф 1, и в членове 2 и 3, както и съучастие в тяхното извършване.

2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да инкриминира опита за извършване на някое от престъпните деяния, които са посочени в член 1, параграф 1 и член 3, с изключение на притежанието по член 1, параграф 1, буква е) и заплахата по буква и).

Член 5

Санкции

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки във вътрешното право да бъдат предвидени ефективни, съразмерни и възпиращи наказания за деянията, посочени в членове 1 до 4, и които могат да дадат основание за екстрадиция.

2. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки за деянията по член 1, параграф 1, и за деянията по член 4, доколкото те са свързани с терористични дейности, да се предвиди наказание лишаване от свобода, което да е по-тежко от предвиденото по националното право за деяния, извършени при отсъствие на специалното намерение по член 1, параграф 1, освен ако предвиденото наказание не е максимално допустимото по националното право.

3. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки за деянията по член 2 да бъде предвидено наказание лишаване от свобода, с максимални срокове не по-малко от 15 години за деянието по член 2, параграф 2, буква а) и не по-малко от 8 години за деянията по член 2, параграф 2, буква б). Ако деянието по член 2, параграф 2, буква а) е свързано само с деянието по член 1, параграф 1, буква и), максималният размер на наказанието не може да бъде по-малък от 8 години.

Член 6

Особени обстоятелства

Всяка държава-членка може да предприеме необходимите мерки за намаляване на посочените в член 5 наказания, когато извършителят:

- а) се откаже от извършване на терористична дейност;
- б) предоставя на административните или съдебните органи сведения, които те не биха могли да получат по друг начин, и които спомагат:
 - (i) да се предотвратят или ограничат последиците от престъплението;
 - (ii) да се установи самоличността и/или да се привлекат към наказателна отговорност другите извършители на престъплението;
 - (iii) да се съберат доказателства или
 - (iv) да се предотврати извършването на някое от престъпленията, които са посочени в членове 1 - 4.

Член 7

Отговорност на юридическите лица

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да бъде предвидена отговорност за юридическите лица за някое от посочените в членове 1 - 4 престъпни деяния, извършено в тяхна полза, от което и да е физическо лице, което действа самостоятелно или като член на орган на съответното юридическо лице и изпълнява ръководни функции въз основа на:

- а) представителна власт по отношение на юридическото лице;
- б) правомощия за вземане на решения от името на юридическото лице;
- в) контролни правомощия в юридическото лице.

2. Освен посочените в параграф 1 случаи, всяка държава-членка предприема необходимите мерки за установяване на отговорност на юридическото лице, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице по параграф 1 са направили възможно извършването на някое от престъпленията по членове 1 - 4 от подчинено на тях лице в полза на юридическото лице.

3. Отговорността на юридическите лица, по смисъла на параграфи 1 и 2, не изключва наказателно преследване срещу физически лица, които са извършители, подбудители или съучастници в някое от престъпните деяния, посочени в членове 1 - 4.

Член 8

Санкции за юридически лица

Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че в случай на установена отговорност по смисъла на член 7, на всяко юридическо лице ще бъдат наложени ефективни, съразмерни и възпиращи санкции, в това число наказателни или ненаказателни имуществени санкции, като могат да бъдат предвидени и други санкции, между които:

- а) изключване от получаване на обществени ползи и помощи;
- б) мерки за временна или окончателна забрана за упражняване на търговска дейност;
- в) поставяне под съдебен надзор;
- г) прекратяване по съдебен ред;
- д) временно или окончателно закриване на юридическите лица, които са използвани за извършване на престъплението.

Член 9

Подсъдност и наказателно преследване

1. Всяка държава-членка предприема необходимите мерки за установяване на своята подсъдност върху престъпленията, посочени в членове 1 до 4, в случай че:

- а) престъплението е извършено изцяло или частично на нейната територия. Всяка държава-членка може да разшири своята подсъдност на основание, че деянието е извършено на територията на държава-членка;
- б) престъплението е извършено на борда на кораб под неин флаг или на самолет с национална регистрация;

в) извършителят е неин гражданин или пребивава постоянно на нейна територия;

г) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, със седалище на нейната територия;

д) престъплението е извършено срещу нейните институции или население, срещу институция на Европейския съюз или орган, който е образуван в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност, или Договора за Европейски съюз със седалище в тази държава-членка.

2. Когато дадено деяние попада в подсъдността на повече от една държава-членка и всяка една от тях може на законно основание да започне наказателно преследване, заинтересованите държави-членки си сътрудничат, за да решат коя ще осъществява наказателното преследване срещу извършителите, като се стремят наказателното производство да се провежда в една държава-членка. За целта държавите-членки могат да използват всички органи и механизми, които са установени в рамките на Европейския съюз, за да улеснят сътрудничеството между техните съдебни органи и координацията на техните действия. При вземане на решението се отчитат следните обстоятелства при спазване на тяхната последователност:

- водеща е държавата-членка, на чиято територия е извършено деянието,
- водеща е държавата-членка, на която извършителят е гражданин или пребивава постоянно на нейна територия,
- водеща е държавата-членка, която е страна на произход за жертвите,
- водеща е държавата-членка, на чиято територия е разкрит извършителят.

3. Всяка държава-членка взема необходимите мерки за установяване на своята подсъдност за престъпленията по членове 1 - 4, в случай че откаже да предаде или да екстрадира в друга държава-членка или трета страна, лице, което е уличено или осъдено за някое от тях.

4. Всяка държава-членка гарантира, че нейната подсъдност включва случаи, в които престъпленията по членове 2 и 4 са извършени изцяло

или частично на нейна територия, без оглед на това къде терористичната група е установена териториално или осъществява своята дейност.

5. Настоящият член не изключва упражняването на подсъдността на държавата-членка по наказателноправни въпроси, в съответствие с нейното национално законодателство.

Член 10

Защита и подпомагане на пострадалите

1. Държавите-членки гарантират, че разследването и наказателното преследване на деянията, които са обхванати от настоящото рамково решение, няма да зависят от изявление или обвинение, направено от жертви на тези деяния, когато са извършени на тяхна територия.

2. В допълнение на мерките, които са предвидени в Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета от 15 март 2001 г. относно правното положение в наказателния процес на пострадалите от престъпления⁹, всяка държава-членка взема в случай на нужда всички възможни мерки за гарантиране на съответна помощ на семействата на жертвите.

Член 11

Прилагане и доклади

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да приведат законодателството си в съответствие с настоящото рамково решение най-късно до 31 декември 2002 г.

2. Държавите-членки уведомяват, не по-късно от 31 декември 2002 г., Генералния секретариат на Съвета и Комисията за текста на разпоредбите, чрез които произтичащите от настоящото рамково решение задължения се въвеждат в националното им законодателство. Въз основа на доклад, изготвен по тази информация и доклад на Комисията, Съветът преценява в срок до 31 декември 2003 г., дали държавите-членки са взели всички необходими мерки, за да приведат законодателството си в съответствие с настоящото рамково решение.

3. В доклада на Комисията се разглежда по-специално транспонирането в наказателното законодателство на държавите-членки на задължението по член 5, параграф 2.

Член 12

Териториално прилагане

⁹ ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 1.

Настоящото рамково решение се прилага в Гибралтар.

Член 13

Влизане в сила

Настоящото рамково решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник*.

Съставено в Люксембург на 13 юни 2002 година.

За Съвета:

Председател:

M.Rajoy Brey